

Nieuwe milieuwetgeving voor bouwen en verbouwen maakt het niet eenvoudiger

‘Blijf goed op de hoogte van Wabo-eisen’

De invoering van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) op 1 oktober 2010 beloofde voor het bedrijfsleven een verlichting van de administratieve lasten. De Wabo integreert immers 26 vergunningsregelingen op het gebied van ruimte, bouwen en milieu in één omgevingsvergunning. De politiek maakt er goede sier mee, maar voor de industrie blijkt de praktijk weerbarstig.

Het idee is prima: verbeter de dienstverlening aan burger en bedrijf met een sterke vereenvoudiging van de regels rondom bouwen en verbouwen. Reduceer de wirwar aan regelingen tot één vergunning, één loket, één aanvraagformulier, één bevoegd gezag, en één bezwaar- en beroepsprocedure. Een lovenswaardig initiatief, dat het leven

voor burger en kleinbedrijf ook daadwerkelijk eenvoudiger kan maken.

Geen lastenverlichting

Voor de middelgrote en grote bedrijven ligt de zaak echter anders. Vergunningen- en MER-expert Wim Tichelman schetst de uitwerking van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

(Wabo) in de industriële praktijk. Tichelman is senior consultant Milieu & Veiligheid bij Tebodin Consultants & Engineers. Hij werkte onder meer als adviseur voor provincies en de Raad van State en kent de Nederlandse milieuwetgeving van haver tot gort. “Het milieustelsel bestaat al 200 jaar, sinds Lodewijk Napoleon, en is in essentie nauwelijks veranderd”, vertelt Tichelman. “De Wabo heeft het een en ander gestroomlijnd, maar de totale inspanning blijft in grote lijnen vergelijkbaar. Van echte lastenverlichting is geen sprake. Wie voorheen al te maken had met alle mogelijke vergunningen, wordt nu juist geconfronteerd met een verzwarend.”

Die verzwarend doet zich zeker voor in de voedingssector, die rekening moet houden met mogelijke geluids- en geuroverlast, luchtmissies, bodem- en watergebruik, afvalstoffen en soms met externe veiligheid. Wie denkt met de 26-in-1-vergunning alles vlotjes voor elkaar te krijgen, komt in veel gevallen bedrogen uit. Tichelman: “Ik zie het verder als een gemiste kans dat de Waterwet niet is opgenomen in de Wabo. Ook de Natuurbeschermingswet en de Wet Bibob maken er geen deel van uit. Misschien komt dat nog wel.”

Uitgebreide informatiestroom nodig

Hoewel de Wabo dus (nog) niet alomvattend is, vergt de wet een informatiestroom die uitgebreider en nauwgezetter is dan ooit. De overheid eist met onderzoek onderbouwde rapportages, waarin wordt aangetoond dat de aanvrager aan alle voorwaarden voldoet. Hard bewijs is

soms bijzonder lastig, bijvoorbeeld door het subjectieve karakter van geur en geluid bij bedrijvigheid die van oudsher in een woonomgeving plaatsvindt. Onder druk van EU-regelgeving bestaat bovendien voor veel producenten sinds 1 april 2011 de verplichting tot een Aanmeldingsnotitie MER-Beoordeling. “Als er kwetsbare natuur in de buurt is, geldt dat niet alleen bij oprichting, maar bij elke uitbreiding en wijziging van de activiteiten, hoe kleinschalig ook”, onderstreept Tichelman.

Strikter in de leer

De Wabo heeft zich vooralsnog niet gemanifesteerd als een onverdeelde zegen voor het bedrijfsleven, maar de nieuwe wetgeving zelf is niet het probleem, vindt Tichelman. “De samenvoeging en stroomlijning van milieuwetgeving wordt gezien als een plus, voor Nederlandse milieumensen en ook voor buitenlandse investeerders. De Wabo schept meer overzicht en duidelijkheid, maar de uitvoering ervan vraagt duidelijk om gewenning. Dat geldt voor zowel de aanvragers als de verantwoordelijke ambtenaren bij gemeenten en provincies”, legt hij uit. En er zijn nog meer complicerende factoren. Zo wil de Nederlandse overheid tegelijkertijd terugtreden en de vinger beter aan de pols houden. De milieuconsultant hierover: “Lange tijd bestond er een bepaalde wisselwerking tussen overheid en bedrijfsleven om te komen tot goede aanvragen die aan alle vereisten voldeden. De overheid was in principe coöperatief en oplossingsgericht, maar is de laatste jaren veel strikter in de leer geworden. Dat is begrijpelijk met Enschede en Moerdijk (resp. vuurwerkramp en Chemie-Pack, red.) nog vers in het geheugen en de angst voor beroepsprocedures bij de Raad van State.”

Praktijk- en proceskennis

Politieke bestuurders willen ingedekt zijn, ambtenaren vragen daarom om alle informatie tot in de laatste details. Tichelman wijst ook nog op de Remkesregeling, die vanaf 2005 voor tienduizenden oudere ambtenaren een vervroegd pensioen mogelijk maakte, waarmee veel praktijk- en proceskennis verdween. De jongere generatie is bovendien nog niet echt vertrouwd met de materie en zou meer zijn gericht op de letter dan op de geest van de wet. ‘U toont maar aan dat het kan’, dat is nu de grondhouding, vol-

gens Tichelman. “Een extra filtersysteem van 100.000 euro, dat kan toch geen probleem zijn? Er is minder begrip voor de bedrijfssituatie. Het wordt allemaal juridischer en dat gaat wringen. Natuurlijk komt er met de nieuwe wetgeving ook veel op de overheid af. Ondanks de goede voorbereidingen is de uitvoering van de Wabo nog volop in ontwikkeling. Kennis en ervaring worden bij provincies en gemeenten geconcentreerd in de omgevingsdiensten. Bedrijven moeten contacten en relaties opnieuw opbouwen.”

Spanningsveld

Het bedrijfsleven, dat idealiter niets zou moeten merken van de stelselwijziging, komt zeker bij nieuwbouw- en verbouwplannen in dit spanningsveld terecht. Tichelman: “Mijn advies is om je altijd goed te oriënteren en op de hoogte te blijven van de eisen die de Wabo stelt.” Bedrijven die er kans toe zagen, hebben nog vóór oktober 2010 hun aanvragen om milieuvergunningen Wet milieubeheer ingediend. Volgens de adviseur was toen de proceduresituatie voor beide kanten nog bekend, terwijl iedereen rekening hield met kinderziektes in het nieuwe systeem. Dat laatste viel overigens voor de aanvragers mee. De digitale aanvraag via Omgevingsloket.nl bood aanvankelijk te weinig ruimte voor extra informatie en toelichting, maar dat werd vrij snel opgelost.

Grote belangen

Bijna altijd zijn er grote belangen gemoeid met een Wabo-procedure. Nog afgezien van de verloren tijd en productie bij vertraging of een geschil is het weinig aantrekkelijk om achteraf advocaten te

De voedingsmiddelenindustrie heeft te maken met alle mogelijke vergunningen omdat er zaken spelen als geluids- en geuroverlast, luchtmissies, bodem- en watergebruik, afvalstoffen en soms externe veiligheid.

moeten inschakelen. Hulp invoeren van een gespecialiseerd bureau als Tebodin loont volgens Tichelman snel. “Het kost veel tijd om het complete aanvraagpakket op te stellen, met een toelichting op de procesomschrijving en de bijbehorende rapportages/deelstudies voor elke activiteit. Die extra informatie wordt door

‘De extra informatie in toelichtingen en rapportages maakt vaak het verschil’

de overheid op prijs gesteld en maakt vaak het verschil. Wij zorgen voor efficiënte begeleiding door het vergunningstelsel. We organiseren informatiebijeenkomsten, waarin we praktijkervaringen met de Wabo delen en recente wijzigingen bespreken. Zelfs bij de grote en middelgrote ondernemingen is vaak te weinig kennis beschikbaar over onderzoek- en rekenmethodieken en het omgaan en onderhandelen met overheden”, concludeert de specialist.

Richard Schippers

R. Schippers is freelance journalist en schreef dit artikel in opdracht van Tebodin.

Foto: Tebodin

Wie denkt met de 26-in-1-vergunning alles vlotjes voor elkaar te krijgen, komt in veel gevallen bedrogen uit.

Wim Tichelman: “De Wabo heeft zich vooralsnog niet gemanifesteerd als een onverdeelde zegen voor het bedrijfsleven.”